

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: środa, 08, kwiecień 2026 08:28

Piotr Majoch

Odsłony: 368

Wspieranie uzdolnionych dzieci i młodzieży przez organy samorządu następuje w dwóch krokach różniących się od siebie formą prawną.

Rozstrzygnięcia nadzorcze, w których wojewodowie wyszczególniają błędy popełniane przy okazji tworzenia lokalnych programów wspierania szczególnie uzdolnionej młodzieży, wciąż są częstymi reakcjami na mylne odczytywanie przepisów. Częstym błędem są próby zorganizowania całej pracy związanej z przyznawaniem stypendiów w jednej uchwale, co w świetle ustawy o systemie oświaty (u.s.o.) jest wykluczone. W celu uporządkowania tego zagadnienia warto przypomnieć tłumaczący całą procedurę wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 31 stycznia 2025 r. (sygn. III OSK 3408/23).

NSA powołując się na art. 90t u.s.o. wskazał, że regionalny lub lokalny program wspierania edukacji dzieci i młodzieży należy odróżnić od uchwały w sprawie szczegółowych warunków udzielania takiego wsparcia. Program sam w sobie stanowi bowiem element polityki edukacyjnej realizowanej przez daną jednostkę samorządu terytorialnego. Jak podkreśla NSA, jest aktem planowania, który ilustruje założenia samorządu związane z lokalnym systemem oświaty. Taki program, do którego utworzenia upoważnia art. 90t ust. 1 u.s.o. powinien zawierać analizę podmiotową i przedmiotową programu, co oznacza wskazanie, do kogo będzie adresowany oraz czego będzie dotyczył, a wreszcie związane z programem cele. Istotnym elementem takiego programu pozostają także informacje o podmiotach mających go realizować i sposób, w jaki realizacja ma się odbywać. Na tym etapie mówimy zatem o akcie o charakterze wewnętrznym, który nie oddziałuje na razie bezpośrednio na sytuację osób niezaangażowanych w realizację programu.

Sytuacja zmienia się, gdy dana jednostka samorządu terytorialnego idzie o krok dalej i realizuje swoje upoważnienie wynikające z innego przepisu - art. 90t ust. 4 u.s.o. Dzieje się to jednak już po przyjęciu ww. programu przyjmowanego w formie aktu wewnętrznego. Po ukończeniu pierwszego etapu, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego (jak wójt, burmistrz, prezydent miasta, zarząd powiatu) określa szczegółowe warunki udzielania pomocy dzieciom i młodzieży uczącej się na terenie danej jednostki, ustala formy i zakres pomocy (w tym stypendia dla uzdolnionych uczniów) oraz tryb postępowania w tych sprawach, realizując tym samym zakres swojego upoważnienia. Oddziaływanie takiej uchwały jest już zdecydowanie szersze. Jej przepisy są bowiem kierowane do zewnętrznych podmiotów, którym dana jednostka samorządu terytorialnego przyznaje określone prawa. Oznacza to, że uchwała wydana na podstawie art. 90t ust. 4 u.s.o. stanowi akt prawa miejscowego, z czym wiąże się m.in. obowiązek jej publikacji w wojewódzkim dzienniku urzędowym.

Od pomysłu do udzielania przez samorząd stypendiów należy zatem liczyć dwa kroki. Przyjęcie programu nie jest bowiem tym samym, co uchwała w sprawie szczegółowych warunków udzielania wsparcia.

Wyrok NSA z 31 stycznia 2025 r. (sygn. III OSK 3408/23)

Źródło: [CBOSA](#)